

פרשת בחוקתי תשע"א
עמל התורה

רש"י ויקרא פרק כו פסוק ג
אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו
ונעשיתם אתם:
תלכו, שתהיו עמלים בתורה: **ואת מצותי תשמרו** - הוּ עמלים בתורה על מנת לשמור ולקיים, כמו שנאמר (דברים ה א) ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם:

רמב"ם הלכות דעות פרק ג הלכה ג
המנהיג עצמו על פי הרפואה, אם שם על לבו שיהיה כל גופו ואבריו שלמים בלבד ושיהיו לו בנים עושין מלאכתו ועמלין לצורכו אין זו דרך טובה, אלא ישים על לבו שיהא גופו שלם וחזק כדי שתהיה נפשו ישרה לדעת את ה', שאי אפשר שיבין וישתכל בחכמות והוא רעב וחולה או אחד מאיבריו כואב, וישים על לבו שיהיה לו בן אולי יהיה חכם וגדול בישראל, נמצא המהלך בדרך זו כל ימיו עובד את ה' תמיד, אפילו בשעה שנושא ונותן ואפילו בשעה שבועל, מפני שמחשבתו בכל כדי שימצא צרכיו עד שיהיה גופו שלם לעבוד את ה', ואפילו בשעה שהוא ישן אם ישן לדעת כדי שתנוח דעתו עליו וינוח גופו כדי שלא יחלה ולא יוכל לעבוד את ה' והוא חולה, נמצאת שינה שלו עבודה למקום ברוך הוא, ועל ענין זה צוו חכמים ואמרו וכל מעשיך יהיו לשם שמים, והוא שאמר שלמה בחכמתו בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך.

משנה מסכת אבות פרק ב משנה יב
רבי יוסי אומר: יהי ממון חברך חביב עליך כשלך, והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך, וכל מעשיך יהיו לשם שמים:

משלי פרק ג פסוק ו
בְּכָל דְרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישֶׁר אֲרֻחֹתֶיךָ:

אבות דרבי נתן פרק יז, ג
התקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך כיצד בשעה שראה משה רבינו [את בניו] שאין בהן (תורה) שיעמדו בנשיאות אחריו נתעטף ועמד בתפילה אמר לפניו רבשי"ע הודיעני (את) מי יכנס את מי יצא בראש כל העם הזה שנאמר (במדבר כז) וידבר משה אל ה' לאמר יפקד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו. א"ל הקב"ה למשה משה [קח לך יהושע אמר הקב"ה למשה] לך ועמוד לו תורגמן וידרוש לפניך בראש גדולי ישראל באותה שעה א"ל משה ליהושע יהושע עם זה שאני מוסר לך איני מוסר לך תיישים אלא גדיים (וכבשים) איני מוסר לך אלא טלאים שעדיין לא נתעסקו במצות ועדיין לא הגיעו לתיישים שנאמר (שיר א) אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

ספר קדושת לוי - פרשת בחקתי

אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמורו ועשיתם אותם. ולכאורה נראה בכאן יתר לשון, ומהראוי היה לכתוב אם תשמורו את מצותי ונתתי כו'. אבל הנראה בזה, דאיתא בגמרא (קידושין מ.) מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרף למעשה, דהיינו במה שהאדם חושב ומקבל עליו במחשבה לעשות איזה מצוה אזי הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, דהיינו כאלו עשאה מיד. וכל שכן כשאדם עושה איזה מצוה באמת בלי שום פניה אזי יכול להיות שיבוא אל מדריגה הגדולה לעשות עוד מצוה ואם עשה עוד מצוה אחת אזי יבוא למדריגה יותר גדולה. ולפי זה נקרא הצדיק בבחינת מהלך לפי שהולך ממדריגה למדריגה. וזהו מצוה גוררת מצוה. ועל פי זה נוכל לבאר מאמר חכמינו ז"ל (נדה עג.) תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח וכו'. פירוש, זה קאי על הצדיק. ועל זה אמר כל השונה הלכות, דהיינו שישנה בכל יום. הליכותיו, שהולך בכל יום ויום למדריגה יותר גדולה. אז מובטח לו שהוא בן עולם הבא. וזהו אם בחקותי תלכו, דהיינו אם תדבקו בחקותי אזי תהיה בבחינת מהלך. ואת מצותי תשמורו, לשון שמר את הדבר (בראשית לו, יא) דהיינו עוד אני אומר באם שתשמורו את מצותי. כלומר, באם שתחשבו לעשות מצותי אף על פי שאין אתם עושים עדיין אזי ועשיתם אותם. פירוש, שתחשב בעיני כאלו עשיתם אותם לפי שמחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה. וזהו ועשיתם אותם :

ונתתי גשמיכם בעתם. מחמת שדברנו מקודם מענין שכר מצוה. כי גם בזה קשה הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. ונראה לתרץ, מהא דאיתא בפרקי אבות (ד, ב) שכר מצוה מצוה, פירוש כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. אלא שכר מצוה היא שגוררת עוד מצוה אחרת. וזהו ונתתי גשמיכם בעתם, ומחמת הגשם תהיה ברכה בעולם ותוכלו ליתן כל אחד צדקה, והיינו שכר מצוה מצוה, שמצוה גוררת מצוה :

ופקדתי עליכם בהלה וכו'. ופקדתי, לשון חסרון כמו ויפקד מקום דוד (שמואל א' כ, כה) היינו אחסר מעליכם הבהלה ושאר מכות כי לא יהיה אצליכם. וזרעתם לריק, כי עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת ותהיה הזריעה לריק, כי לא יהיה צורך לזריעה רק אויביכם יזרעו :